

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1523

Vragen van de leden **Maij** en **Kuiken** (beiden PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de penibele situatie van gestrande migranten bij de Griekse grensplaats Idomeni* (ingezonden 19 januari 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 15 februari 2016).

Vraag 1, 2, 3, 4

Welke actuele informatie heeft u over de situatie voor vluchtelingen bij de Griekse plaats Idomeni, bij de Macedonische grens? Klopt het dat zich daar duizenden migranten op doorreis ophouden, die geen mogelijkheid hebben tot basisvoorzieningen en onderdak?¹

Welke informatie heeft u dat betrokken hulporganisaties ter plaatse, zoals Save the Children en Mediciens Sans Frontières, deze week een noodkreet richting de autoriteiten hebben gedaan om een nabijgelegen ongebruikt opvangkamp in gebruik te nemen, zodat deze mensen in nood onderdak kunnen krijgen?²

Met welke redenen houden de Griekse autoriteiten dit opvangkamp gesloten voor deze migranten? Op welke wijze gaat u dit zo snel mogelijk uitzoeken en zo mogelijk bilateraal of in EU-verband contact zoeken met uw Griekse collega's met als doel aan te dringen op humanitaire hulp voor deze migranten, waaronder het ter beschikking stellen van het opvangkamp, eventueel met Europese praktische hulp?

Hoe lang verblijven deze migranten gemiddeld bij Idomeni totdat zij de grens kunnen oversteken? Wordt deze mensen een asielprocedure geboden in Griekenland? Zo nee, waarom niet?

¹ <http://www.rodekruis.nl/actueel/nieuws/duizenden-vluchtelingen-gestrand-bij-grens-griekenland>
<https://www.aivl.be/nieuws/grenzen-dicht-in-macedonie-illegale-push-backs-van-vluchtelingen-naar-griekenland>
<http://www.sueddeutsche.de/politik/fluechtlinge-fluechtlinge-in-idomeni-wo-der-traum-von-europa-endet-1.2815965-2>

² Deze organisaties hebben een persbericht uitgestuurd, maar dat staat niet online. Zo nodig is het mogelijk het als PDF bij te voegen.

Antwoord 1, 2, 3, 4

Het kabinet heeft aandacht voor de situatie in Idomeni, die zeer fluïde is, en volgt de ontwikkelingen op de voet. Het door u genoemde opvangkamp is inmiddels wederom in gebruik genomen. Het aantal migranten dat hier wordt opgevangen verschilt per dag en hangt mede af van de mogelijkheden de Grieks-Macedonische grens over te kunnen steken. Het gaat voornamelijk om migranten die geen asiel in Griekenland wensen aan te vragen. Tot twee weken geleden bedroeg de wachttijd bij de grensovergang Idomeni enkele uren. Deze is sindsdien toegenomen als gevolg van tijdelijke maatregelen aan de Macedonische kant van de grensovergang. Het kabinet onderstreept het belang dat in Europese context wordt gewerkt aan het oplossen van de migratiedruk om situaties zoals aan de grens met Idomeni te voorkomen. Dat betekent onder andere het tegengaan van instroom uit Turkije, betere registratie van migranten, verbeterd grensbeheer en herplaatsing via de hotspotbenadering.

Vraag 5

Welke andere nijpende vergelijkbare knelpunten aan de grenzen in/met de Europese Unie zijn er, waar groepen mensen zich ophopen en geen of onvoldoende voorzieningen aanwezig zijn?

Antwoord 5

De humanitaire situatie langs de zogenoemde Westelijke Balkanroute wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Vanuit verschillende landen en met behulp van meerdere internationale organisaties, zoals UNHCR en het Internationale Rode Kruis, wordt gezorgd voor voldoende opvangcapaciteit. Op dit moment lijkt deze adequaat. Verder bevinden zich in Calais relatief veel migranten die verlangen door te reizen naar het Verenigd Koninkrijk. NL heeft tot nu toe in totaal EUR 1.5 mln bijgedragen aan humanitaire hulp in de landen langs de Westelijke Balkan-route, ten behoeve van de opvang van vluchtelingen. Zo is bijvoorbeeld EUR 500.000 bijgedragen aan de activiteiten van UNHCR in Griekenland (eind 2015) en is via het Rode Kruis in Griekenland een bijdrage geleverd van EUR 1 mln (dec 2015). Daarnaast heeft NL waterpompen, veldbedden en lichtmasten gedoneerd aan respectievelijk Griekenland, Servië en Slovenië, via het Europese civiele beschermingsmechanisme, als antwoord op hun noodhulpverzoek. UNHCR en IOM hebben op 25 januari een appel gepresenteerd, waarin zij vragen om ruim EUR 500 mln voor humanitaire hulp aan vluchtelingen in Europa. Het appel betreft Turkije, Griekenland en de Westelijke Balkan landen. Naast een bijdrage voor opvang en bescherming van vluchtelingen en migranten in Europa, roept dit *appeal* tegelijkertijd op tot een gecoördineerde, humane, op recht gebaseerde respons. Het appel besteedt specifiek aandacht aan de kwetsbare positie van kinderen, vrouwen en meisjes, en mensen met *special needs*. NL heeft besloten vooralsnog geen bijdrage te leveren aan dit appel, maar houdt regelmatig contact met o.a. UNHCR en andere humanitaire situaties om op de hoogte te blijven van de humanitaire situatie.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de Europese Unie deze weken en maanden alles op alles moet zetten om te voorkomen dat vluchtelingen en andere migranten in de winterkou op straat moeten leven als gevolg van grenscontroles en het ontbreken, of onvoldoende beschikbaar stellen, van onderdak en basisvoorzieningen? Zo ja, op welke wijze gaat u zich daar als voorzitter van de EU extra hard voor maken?

Antwoord 6

Het is van groot belang het menselijk aspect niet uit het oog te verliezen bij de aanpak van de Europese vluchtelingenproblematiek. Er wordt hard gewerkt om bestaande faciliteiten waar nodig verder te verbeteren en er voor te zorgen dat er voldoende opvangcapaciteit beschikbaar is in zowel Griekenland als langs de zogenoemde Westelijke Balkan-route. Naar aanleiding van de bijeenkomst van enkele leiders op 25 oktober jl. wordt i.s.m. UNHCR gewerkt aan het creëren van 50.000 opvangplekken in Griekenland en 50.000 in verschillende landen langs de route. Vooral bij de

grenzen van Macedonië en Servië zijn de tijdelijke opvangfaciliteiten de afgelopen tijd verbeterd en uitgebreid.

Het kabinet zet zich actief in voor een effectieve aanpak van de vluchtelingenproblematiek op de Westelijke Balkan-route. En marge van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken heeft Nederland een bijeenkomst georganiseerd van de ministers van de meest betrokken landen. Daar is benadrukt dat landen nog meer hun nationale maatregelen op elkaar moeten afstemmen om te voorkomen dat er een ongewenst domino-effect ontstaat. Deze bijeenkomst heeft in de marges van de informele Raad Buitenlandse Zaken (Gymnich) van 5 en 6 februari een vervolg gekregen. Ook in bilaterale contacten met de betrokken ministers van Macedonië en Griekenland is gesproken over de huidige problemen bij de grensovergangen en mogelijkheden deze uitdagingen in regionale en/of Europese context aan te pakken.

Vraag 7

Deelt u de mening dat dit soort situaties de noodzaak onderstrepen om met nog meer urgentie te zorgen voor het opzetten en inrichten van de afgesproken hotspots in Griekenland en Italië? Op welke wijze gaat u zich daar in Europees verband, bijvoorbeeld tijdens de aanstaande Europese Raden (Raad Algemene Zaken, Raad Buitenlandse Zaken, Raad Justitie en Binnenlandse Zaken), extra hard voor maken?

Antwoord 7

De hotspots moeten ervoor zorgen dat migranten bij binnenkomst in de Europese Unie, direct worden gescreend, geïdentificeerd en geregistreerd. Daarna kan worden beoordeeld of ze in aanmerking komen voor herplaatsing, de asielprocedure of terugkeer. De hotspots dienen daarnaast als opvanglocatie, waar ook basisvoorzieningen zoals medische zorg worden aangeboden. Meer en beter functionerende hotspots zijn van belang voor het in goede banen leiden van de migratiestroom. Dit dient ook gepaard te gaan met het creëren van de nodige opvangcapaciteit en het organiseren van terugkeer indien asielzoekers niet voor asiel in Griekenland of Italië of herplaatsing in aanmerking komen.

De Europese Commissie en de lidstaten blijven daarom met man en macht werken aan meer en beter functionerende hotspots. In verschillende Europese overleggen wordt de voortgang van de implementatie van de hotspots nauwlettend gevolgd. Met de betrokken lidstaten en de Commissie is nauw contact om ervoor te zorgen dat er resultaten worden behaald. Daarnaast zal dit onderwerp op de agenda staan van de komende JBZ-Raden en Europese Raden en zal Nederland zich ook in dat verband hard maken voor een snelle implementatie.

Het Nederlandse grensbewakingsteam dat nu voorbereidingen treft op Chios is een heel concreet voorbeeld van de aanvullende bijdrage die wordt geboden aan Griekenland om de versnelde inrichting van de hotspot op Chios te ondersteunen.

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen zo snel mogelijk te beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.